

ні робочі питання, коректно розв'язувати конфліктні ситуації. Знання та досвід, які набуває людина в процесі гри складно переоцінити, оскільки гра, в даному випадку, є процесом самонавчання, під впливом якого змінюється (розширюється) горизонт сприйняття світу та розуміння власної людської природи.

У сучасному інформаційному суспільстві більша частина накопичених людством знань стала загальнодоступною, тому функція викладача суттєво змінюється: із носія знань він перетворюється у носія досвіду (життєвого, науково-пошукового, герменевтичного тощо). Разом зі своїми студентами він вчиться вірно обирати можливості, які відкриває сучасний світ, самостійно та вільно орієнтуватися в ньому, розуміти складну людську природу і глобальну історичну ситуацію. Вирішальною перевагою інноваційних технологій є виховання та навчання людини через введення в ситуацію, що потребує особистісного рішення, вимагає самовизначення та ціннісного вибору.

*Вільчинський Ю.М., д. філос. н., професор,
завідувач кафедри філософії*

ІСТОРІЯ ФІЛОСОФІЇ ЯК ШКОЛА ФІЛОСОФСЬКОГО МИСЛЕННЯ

На запитання чому необхідно вивчати історію філософії? Найкоротша відповідь буде — щоб навчитися філософствувати. А чи можливо навчитися філософствувати? — запитував Імануїл Кант. Адже будь-який мислитель будує власну будівлю, так би мовити, на руїнах минулого, але і ця будівля (його власна філософська система) не досягне такого стану, щоб стати міцною у всіх своїх частинах .

Звідси випливає:

1. Той, хто хоче навчитися філософствувати, а це єдина максима, яку може висувати вища школа перед студентами, — той усі системи філософії змушений розглядати лише як історію застосування (прикладання) розуму і як об'єкт для вправ свого таланту.

2. Історія філософії була і залишається найкращою школою філософської думки в системі сучасного філософського знання і як навчальної дисципліни у вищих закладах освіти України.

3. За допомогою історії філософії студенти можуть збагнути як вироблялися форми і категорії теоретичного мислення, методи освоєння думкою дійсності, методологічна культура тощо.

4. Ми повинні виходити з того, що до вищої школи приходять уже цілком сформовані особистості і з певними здібностями до теоретичного мислення. Ця здібність повинна бути розвинута, вдосконалена, тому від найдавніших часів і дотепер не існувало жодного іншого засобу, крім вивчення всієї попередньої філософії.

5. Історія філософії як навчальна дисципліна завжди була найкращим способом для молодих і допитливих умів навчатися самостійно і вільно застосовувати власний розум.

6. Саме вона розкриває перед ними галерею шляхетних і мудрих мужів, які силою цього розуму проникали у сутність речей, у сутність природи і духа, у сутність Бога, і добували для нас найвеличніші скарби розумового пізнання .

7. Актуальним залишається і запитання про співвідношення історії філософії і філософії як такої; по суті вони тотожні, більше того, сама історія філософії перетворюється на «головну науку філософії».

9. Проте, сьогодні стає очевидним, що історію філософії, як останню серйозну тему філософії ХХ ст. (О. Шпенглер) необхідно писати і вивчати вже поіменними главами, а не шляхом анонімного зведенням до так званих шкіл, течій і напрямків.

10. Філософії як такої взагалі не існує: кожна культура має свою філософію, і кожна думка живе в історичному світі. Кожна філософія є виявом свого часу, і тільки свого часу, і немає двох таких епох, які мали б однакові філософські інтенції.

11. Тому найглибша підстава й сенс будь-якого філософування перебувають у межах певної культури. Як би ми мали одну-єдину, на віки-вічну вірну філософію, історія філософії була би абсурдним уявленням.

Висновок: вивчення історії філософії і буде вивченням самої філософії, по іншому бути не може.